

Consultatieversie Regeling

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op de artikelen 11, tweede en derde lid, en 12, vijfde lid, van de Meststoffenwet;

Besluit:

De Uitvoeringsregeling Meststoffenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 33b wordt 'mestvormen' vervangen door 'meststoffen'.

B

Na artikel 33b wordt het volgende artikel ingevoegd:

Artikel 33c

1. Indien een landbouwer op een perceel meststoffen als bedoeld in artikel 33b, eerste lid, onderdelen a tot en met e en g tot en met i, op of in de bodem brengt, wordt voor de toepassing van artikel 11, eerste lid, van de wet of artikel 31 de volgende hoeveelheid fosfaat in aanmerking genomen:

- a. voor zover het gaat om meststoffen als bedoeld in artikel 33b, eerste lid, onderdelen h en i: 25 procent van de hoeveelheid fosfaat in kilogrammen;
- b. voor zover het gaat om meststoffen als bedoeld in artikel 33b, eerste lid, onderdeel g: 50 procent van de hoeveelheid fosfaat in kilogrammen; en
- c. voor zover het gaat om meststoffen als bedoeld in artikel 33b, eerste lid, onderdelen a tot en met e: 75 procent van de hoeveelheid fosfaat in kilogrammen.

2. Het eerste lid is uitsluitend van toepassing, indien:

- a. het fosfaat aantoonbaar afkomstig is van een of meer van de betrokken meststoffen, bedoeld in artikel 33b, eerste lid, onderdelen a tot en met e en g tot en met i;
- b. op een perceel per hectare ten minste 20 kilogram fosfaat van de in onderdeel a bedoelde meststoffen wordt toegepast; en
- c. per hectare ten hoogste het desbetreffende aantal kilogrammen fosfaat, genoemd in artikel 11, eerste lid, van de wet, of artikel 31, van de in onderdeel a bedoelde meststoffen wordt toegepast.

C

Artikel 34 vervalt.

D

In bijlage F wordt na de regel met code 96 de volgende regel ingevoegd:

Vaste storrijke mest afkomstig van dieren die zijn gehouden op een oppervlakte die voor ten minste twee derde deel is ingestrooid met stro	XX
--	----

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Consultatieversie Toelichting

I Algemeen

1. Doel en aanleiding

Deze regeling wijzigt de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (hierna: Urm).

Artikel 5 van de Nitraatrichtlijn verplicht Nederland tot het opstellen van een vierjaarlijks actieprogramma. Nederland is vervolgens aan de uitvoering van het actieprogramma gebonden. In het zevende Nederlandse actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (2022-2025)¹ (hierna: zevende actieprogramma) zijn de maatregelen beschreven die Nederland gedurende de looptijd van het zevende actieprogramma zal nemen om onder andere de nitraatuitspoeling uit landbouwgrond naar grond- en oppervlaktewater in Nederland te verminderen. De maatregelen in het zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn zijn aangevuld met die van het addendum.² Het zevende actieprogramma en het addendum bevatten maatregelen die direct bijdragen aan de vermindering van de nitraatuitspoeling, maar ook maatregelen die bijdragen aan de bodemkwaliteit en maatregelen ter stimulering van bovengrondse biodiversiteit van insecten en weidevogels.

Deze wijzigingsregeling implementeert een voorschrift uit het zevende actieprogramma om het breder gebruik van organische stofrijke meststoffen (hierna: OS-rijke meststoffen) te stimuleren en de bodem te verbeteren.

Daarnaast bevat deze wijzigingsregeling nog een aanpassing van artikel 33b van de Urm (artikel II, onderdeel A). In dat artikel wordt mestvormen vervangen door meststoffen, omdat het begrip 'meststoffen' beter aansluit bij de gehanteerde terminologie in de Meststoffenwet en de daarop gebaseerde regelgeving.

2. Wijzigingen

2.1 Stimuleren organische stofrijke meststoffen

2.1.1 Aanleiding en doel

De maatregel uit het zevende actieprogramma tot stimulering van het gebruik van OS-rijke meststoffen omvat de introductie van een differentiatie in de mate waarin bepaalde OS-rijke meststoffen meetellen binnen de fosfaatgebruiksnorm. Het gebruik van OS-rijke meststoffen is niet verplicht. Deze maatregel sluit aan bij de mogelijkheid om al vanaf 1 januari strorijke vaste mest uit te rijden op zand- en lössgrond, zie artikel 4, tweede lid, onderdeel d, van het Bgm (nieuw).

In het zevende actieprogramma is aangekondigd dat meststoffen met een hoog gehalte aan organische stof naar rato minder mee gaan tellen in de bepaling of voldaan is aan de fosfaatgebruiksnorm. Bij deze meststoffen wordt gekeken naar de verhouding tussen effectieve organische stof en de nutriënten (fosfaat en stikstof) in de meststof. Hierdoor wordt het gebruik van OS-rijke meststoffen gestimuleerd. Het toepassen van OS-rijke meststoffen levert meerdere voordelen op: het verbetert de bodemkwaliteit (toename organische stof en bodembiodiversiteit), het stimuleert de opslag van CO₂ (in de vorm van stabiele organische stof) en het stimuleert de bovengrondse biodiversiteit van insecten en weidevogels.

2.1.2 Reikwijdte

Dit voorschrift laat de huidige *fosfaatgebruiksnorm* ongewijzigd. Deze norm wordt bepaald op basis van het gehalte aan fosfaat dat al in de bodem aanwezig is voordat wordt bemest, en of het gaat om grasland of bouwland. Deze toestand van de bodem kan voor grasland en voor bouwland resulteren in grond met een situatie 'hoog', 'ruim', 'neutraal', 'laag' en 'arm'. De hoogte van het aantal kilogrammen fosfaat per hectare voor grond met toestand 'hoog' is vastgelegd in de Meststoffenwet (artikel 11, eerste lid). Voor de overige vijf toestanden bevat de Urm in artikel 31 de hoogte van het aantal kilogrammen fosfaat per hectare dat nog mag worden opgebracht. Deze hoogte is de fosfaatgebruiksnorm.

¹ Kamerstukken II 2021/22, 33037, nr. 431 (zevende actieprogramma).

² Kamerstukken II 2021/22, 33037, nr. 437 (addendum).

Naast de gebruiksnorm voor fosfaat, is er ook een gebruiksnorm voor het stikstof en een gebruiksnorm voor dierlijke mest. Alle gebruiksnormen moeten in acht worden genomen bij het opstellen van een bemestingsplan. Dit voorschrift laat ook deze normen ongewijzigd.

2.1.3 Wijzigingen

In het geval dat OS-rijke meststoffen opgenomen in artikel 33b, eerste lid, van de Urm worden toegepast, schrijft artikel 33c (nieuw) voor tegen welk percentage de OS-rijke meststoffen meetellen bij de berekening of voldaan is aan de fosfaatgebruiksnorm (zie hiervoor artikel 33c, eerste lid). Een OS-rijke meststof kan meetellen voor 25 procent, 50 procent, of voor 75 procent (Tabel 1). Conform het zevende actieprogramma telt (groen)compost voor 25 procent mee in de fosfaatgebruiksnorm en tellen strorijke vaste mestsoorten voor 75 procent mee. Meststoffen die voor 25 procent meetellen in de berekening voor de fosfaatgebruiksnorm (de vormen van compost) hebben het hoogste gehalte aan effectieve organische stof per minerale stikstof en bevat een relatief groot aandeel grond. In artikel 33c, eerste lid, onderdeel b, telt champost voor 50 procent mee voor de fosfaatgebruiksnorm. De 50 procent categorie is toegevoegd naar aanleiding van de motie Boswijk³ ter compensatie van het verlies aan fosfaatgebruiksruimte ten gevolge van de invoer van de gecombineerde fosfaatindicator op 1 januari 2021⁴. Champost was in het zevende actieprogramma ingedeeld bij de vaste strorijke mestsoorten. In navolging van de motie is de keuze gemaakt om champost te verschuiven naar de 50 procent-categorie. Dit omdat het een duidelijk hoger gehalte aan effectieve organische stof per minerale stikstof heeft en een enigszins hoger gehalte aan effectieve organische stof per organische stikstof vergeleken met vaste strorijke mest. Het risico op nitraatuitspoeling is daarmee bij champost beperkter ten opzichte van het gebruik van vaste strorijke mest. Meststoffen die voor 75 procent meetellen in de berekening van de fosfaatgebruiksnorm (de vormen van strorijke dierlijke mest) hebben het laagste gehalte aan effectieve organische stof per minerale stikstof van de meststoffen in Tabel 1. Om die reden hebben deze meststoffen het hoogste percentage van de meststoffen in Tabel 1.

Van de meststoffen genoemd in artikel 33b is voor dikke fractie van meststoffen van rundvee (artikel 33b, eerste lid, onderdeel f) is in artikel 33c geen gedifferentieerd percentage bepaald. Dit omdat het risico op nitraatuitspoeling groter is dan bij strorijke mest doordat deze dikke fractie meer minerale stikstof per effectieve organische stof bevat.

Tabel 1 Indeling OS-rijke meststoffen en de mate waarin deze meststoffen meetellen in de fosfaatgebruiksnorm

Organische stofrijke meststof	Mate waarin de meststof meetelt in de berekening voor de toepassing van de fosfaatgebruiksnorm (%)
Strorijke vaste mest van rundvee	75
Strorijke vaste mest van varkens (biologisch gehouden)	75
Strorijke vaste mest van schapen	75
Strorijke vaste mest van geiten	75
Strorijke vaste mest van paarden	75
Champost	50
Gft-compost	25
Groencompost	25

Om een OS-rijke meststof voor een lager percentage te kunnen betrekken bij de berekening van de hoeveelheid meststoffen voor de toepassing van de fosfaatgebruiksnorm, geldt dat een minimale hoeveelheid van 20 kg fosfaat per hectare opgebracht moet worden. Dit volgt uit artikel 33c, tweede lid, onderdeel b, van de onderhavige regeling. Deze minimale hoeveelheid is nodig om het gehalte organische stof in de bodem positief te beïnvloeden. Het is niet toegestaan meer OS-rijke mest op te brengen dan de hoeveelheid kilogrammen fosfaat die hoort bij de fosfaatgebruiksnorm die van toepassing is op het perceel (artikel 33c, tweede lid, onderdeel c, van de Urm). De toegestane hoeveelheden van kilogrammen fosfaat zijn benoemd in artikel 11, eerste lid, van de Meststoffenwet en artikel 31 van de Urm. Deze maximale hoeveelheid is nodig om te voorkomen dat te veel fosfaat op de bodem wordt gebracht, hetgeen een risico vormt voor de waterkwaliteit. Deze fosfaatgebruiksnormen zelf worden door deze regeling niet gewijzigd. De percentages betreffen ten aanzien van OS-rijke meststoffen alleen een wijziging in de berekening van de hoeveelheid meststoffen die meetellen voor de toepassing van de fosfaatgebruiksnorm.

³ Kamerstukken II, 2020/2021, 35925-XIV-46 (Motie van het lid Boswijk c.s. over het toevoegen van een fosfaatvrijstelling van 50% voor bodemverbeteraars aan het zevende actieprogramma).

⁴ Stcrt. 2019, 70977

Uit artikel 33c, tweede lid, onderdeel a, van de Urm volgt dat een landbouwer die van artikel 33c gebruik maakt, het gebruik van de specifieke OS-rijke meststoffen aantoonst. Dit kan blijken uit de administratie. Voor het transport van deze OS-rijke meststoffen geldt een afzonderlijke opmerkingscode die kan worden ingevuld in rVDM (zie artikel II, onderdeel D).

Door het toevoegen van artikel 33c aan de Urm, kan artikel 34 van die regeling over de fosfaatvrije voet, komen te vervallen. Artikel 34 regelt dat 50% van de totale hoeveelheid fosfaat aanwezig in compost niet wordt meegeteld voor de toepassing van de fosfaatgebruiksnorm voor meststoffen, tot een maximum van 3,5 kilogram fosfaat per 1000 kilogram droge stof. Bij het nieuwe artikel 33c wordt het aandeel fosfaat uit compost dat niet in aanmerking wordt genomen, verhoogt naar 75%, hiermee wordt artikel 34 overbodig.

De maatregel ter stimulering van OS-rijke meststoffen geldt voor heel 2023 en volgende kalenderjaren. Dit ligt in de rede, omdat de fosfaatgebruiksnorm net als andere gebruiksnormen steeds betrekking heeft op een kalenderjaar. Ook sluit deze maatregel daarmee aan bij de mogelijkheid om vanaf 1 januari strorijke vaste mest uit te rijden op zand- en lössgrond, zie artikel 4, tweede lid, onderdeel d, van het Bgm (nieuw). Deze maatregel is een verruiming van de mogelijkheden om OS-rijke meststoffen toe te passen en een inwerkingtreding met terugwerkende kracht heeft daardoor geen nadelige effecten voor de landbouwer.

Hieronder volgen een aantal voorbeelden van de toepassing van de percentages uit tabel 1 in de praktijk. De voorbeelden gaan uit van een situatie waarin alleen rekening gehouden wordt met het fosfaatgehalte in de meststoffen. Buiten beschouwing blijven bijvoorbeeld de werkingscoëfficiënt van de meststof, of is voldaan aan de stikstofgebruiksnorm en de hoeveelheid dierlijke en andere meststoffen in relatie tot de normen die daarvoor gelden. Ook houden de voorbeelden geen rekening met een eventueel beperkte beschikbaarheid van OS-rijke meststoffen op de markt.

Voorbeeld 1

Een landbouwer heeft bouwland met fosfaattoestand ruim. De bijbehorende fosfaatgebruiksnorm is 60 kg/ha. De maximaal op te brengen hoeveelheid OS-rijke meststof is dan ook 60 kg fosfaat per hectare. Voor snel beschikbare nutriënten brengt de landbouwer 30 kg fosfaat per hectare drijfmest van rundvee op, de overige 30 kg fosfaat per hectare vult de landbouwer op met strorijke vaste mest van rundvee. Omdat meer dan 20 kg fosfaat per hectare wordt gebruikt (het minimum), telt deze meststof voor 75% mee, en mag de landbouwer 40 kg fosfaat per hectare in plaats van 30 kg fosfaat per hectare gebruiken.

Meststof	Gebruikte kg fosfaat p/ha	Waarvan OS-rijk kg/ha (max = 60 kg fosfaat p/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening mate waarin is voldaan aan fosfaatgebruiksnorm kg/ha
Drijfmest van rundvee	30	-	100%	30
Strorijke vaste mest van rundvee	40	40	75%	30
Totaal	70	40		60

Voorbeeld 2

Een landbouwer heeft grasland met fosfaattoestand arm, de fosfaatgebruiksnorm is 120 kg fosfaat per hectare. De maximaal op te brengen hoeveelheid OS-rijke meststof is dan ook 120 kg fosfaat per hectare. Voor snel beschikbare nutriënten brengt de landbouwer 80 kg fosfaat per hectare kunstmest op, de overige 40 kg fosfaat per hectare wil de landbouwer opvullen met champost. Deze meststof telt voor 50% mee, hierdoor mag de landbouwer 80 kg fosfaat per hectare in plaats van 40 kg fosfaat per hectare opbrengen, waardoor er dus 40 kg fosfaat per hectare organische stof meer kan worden aangevoerd. De landbouwer mag in deze situatie nooit meer dan 120 kg fosfaat per hectare OS-rijke meststof opbrengen.

Meststof	Gebruikte kg fosfaat p/ha	Waarvan OS-rijk kg/ha (max = 120 kg fosfaat p/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening mate waarin is voldaan aan fosfaatgebruiksnorm kg/ha
Kunstmest	80	-	100%	80
Champost	80	80	50%	40
Totaal	160	80		120

Voorbeeld 3

Een landbouwer heeft grasland met fosfaattoestand laag, de fosfaatgebruiksnorm is 105 kg fosfaat per hectare. Voor snel beschikbare nutriënten brengt de landbouwer 60 kg fosfaat per hectare drijfmest op. De overige 45 kg fosfaat per hectare wil de landbouwer opvullen met groencompost. Deze meststof telt voor 25% mee. De landbouwer mag maximaal 105 kg fosfaat per hectare van een OS-rijke meststof opbrengen (het maximum). Hiermee heeft de landbouwer 86 kg fosfaat per hectare van de fosfaatgebruiksnorm van 105 kg fosfaat per hectare ingezet.

Meststof	Gebruikte kg fosfaat p/ha	Waarvan OS-rijk kg/ha (max = 105 kg fosfaat p/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening mate waarin is voldaan aan fosfaatgebruiksnorm kg/ha
Drijfmest	60	-	100%	60
Groencompost	105	105	25%	26
Totaal	165	105		86

Voorbeeld 4

Een landbouwer heeft bouwland met fosfaattoestand ruim, de fosfaatgebruiksnorm is dan 60 kg fosfaat per hectare. De maximaal op te brengen hoeveelheid OS-rijke meststoffen is 60 kg fosfaat per hectare. Voor snel beschikbare nutriënten brengt de landbouwer 40 kg fosfaat per hectare drijfmest op, de overige 20 kg fosfaat per hectare wordt opgevuld met 50% GFT-compost en 50% strorijke vaste mest van paarden. Deze OS-rijke meststoffen tellen respectievelijk voor 25% en 75% mee. Totaal mag de landbouwer 40 kg fosfaat per hectare in plaats van 10 kg fosfaat per hectare GFT-compost opbrengen en 13,3 kg fosfaat per hectare in plaats van 10 kg fosfaat per hectare strorijke vaste mest van paarden. Het totaal aan OS-rijke meststoffen bedraagt 53,3 kg fosfaat per hectare, en blijft dus onder de norm van 60 kg fosfaat per hectare in de vorm van OS-rijke meststoffen.

Meststof	Gebruikte kg fosfaat p/ha	Waarvan OS-rijk kg/ha (max = 60 kg fosfaat p/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening mate waarin is voldaan aan fosfaatgebruiksnorm kg/ha
Drijfmest	40	-	100%	40
GFT-compost	40	40	25%	10
Strorijke mest van paarden	13,3	13,3	75%	10
Totaal	93,3	53,3		60

Voorbeeld 5

Een landbouwer heeft grasland met fosfaattoestand arm, de fosfaatgebruiksnorm is 120 kg fosfaat per hectare. De landbouwer wil maximaal gebruik maken van groencompost. Het maximum van de fosfaatgebruiksnorm is ook het maximum voor op te brengen OS-rijke meststoffen. De landbouwer kan dus niet meer groencompost opbrengen dan 120 kg fosfaat per hectare. Deze groencompost telt vervolgens maar voor 25% mee en wordt daarmee dus voor 30 kg fosfaat per hectare meegenomen in de fosfaatgebruiksnorm. De landbouwer houdt 90 kg fosfaat per hectare ruimte over voor een andere, niet OS-rijke meststof. Deze meststof telt voor 100% mee. De landbouwer hoeft deze ruimte niet op te vullen. In het voorbeeld kiest de landbouwer ervoor om 40 kg fosfaat per hectare drijfmest op te brengen en het restant van 50 kg fosfaat per hectare niet in te zetten.

Meststof	Gebruikte kg fosfaat p/ha	Waarvan OS-rijk kg/ha (max = 120 kg fosfaat p/ha)	In aanmerking te nemen bij berekening fosfaatgebruiksnorm	Berekening mate waarin is voldaan aan fosfaatgebruiksnorm kg/ha
Groencompost	120	120	25%	30
Drijfmest	40	-	100%	40
Totaal	160	120		70

3. Effecten bedrijfsleven

3.1 Bedrijfseffecten

In het kader van de totstandkoming van het zevende actieprogramma zijn de bedrijfseconomische effecten van het totale pakket kwalitatief beoordeeld door Wageningen Economic Research.⁵ Deze analyse is, samen met de inbreng van partijen tijdens de consultatie van het zevende

⁵ Kamerstukken, 33 037, nr. 404 (Kamerbrief Economische analyse ontwerp 7e actieprogramma Nitraatrichtlijn).

actieprogramma, gebruikt bij de afweging van de economische gevolgen van de maatregelen voor landbouwers in relatie tot de grote opgave voor de verbetering van de waterkwaliteit. De kwantitatieve omvang van deze kosten is niet te duiden, omdat dit per bedrijf kan verschillen.

Door de mogelijkheid aan te bieden om OS-rijke meststoffen minder mee te laten tellen binnen de fosfaatgebruiksnorm krijgt de landbouwsector meer ruimte om OS-rijke meststoffen toe te passen. Wel kan een beperkte beschikbaarheid van specifieke OS-rijke meststoffen een rol gaan spelen bij de toepasbaarheid. De financiële waarde van dit soort mestsoorten kan hierdoor toenemen. Ook kan het minder meetellen binnen de fosfaatgebruiksruimte van OS-rijke meststoffen tot een extra aanvoer van meststoffen op een perceel leiden. Op de kortere termijn is de verwachting dat de maatregel op landelijk niveau geen of een heel geringe verschuiving in het meststoffengebruik zal leiden. Op de langere termijn is het mogelijk dat het aanbod van OS-rijke meststoffen zal toenemen. Landbouwers kunnen bijvoorbeeld gaan kiezen voor een stalsysteem op stro.

3.1.1 Regeldruk

Het Rijksinstituut voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft de regeldrukkosten samenhangend met de stimuleringsmaatregel voor OS-rijke meststoffen berekend. Uit deze berekening blijkt dat het stimuleren van het gebruik van OS-rijke meststoffen geen regeldrukkosten tot gevolg heeft. Wel zijn er kennisnamekosten, omdat landbouwers die gebruik willen maken van de stimuleringsmaatregel zich moeten inlezen. Aan de berekening van de kennisnamekosten door RVO ligt de gecombineerde opgave van 2022 ten grondslag van landbouwbedrijven die in dat jaar landbouwgrond in bezit hadden. Het inlezen in de wijziging zal naar verwachting ongeveer 10 minuten in beslag nemen. Daarbij wordt gerekend met een tarief per persoon per uur van €37 overeenkomstig de standaard die voor kostenberekening van landbouwers wordt toegepast. Dit betekent dat de kennisnamekosten worden geschat op €294.112.

Het afschaffen van de fosfaatvrije voet heeft geen regeldrukeffect tot gevolg.

3.1.2 Adviescollege Toetsing Regeldruk

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (hierna: ATR) toetst nieuwe wet- en regelgeving op vier aspecten:

- 1) Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
- 2) Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
- 3) Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
- 4) Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

PM: advies ATR over het stimuleren van organische stofrijke meststoffen.

3.1.3 Agrarische Praktijktoets

De agrarische praktijktoets is een equivalent van de mkb-toets.⁶ Bij deze toets wordt advies ingewonnen bij een panel van (minimaal vijf) individuele agrariërs (niet in de rol van sector- of ketenvertegenwoordigers). In het panelgesprek wordt de deelnemers gevraagd welke effecten zij verwachten van een voorgenomen regeling op grond van hun praktijkervaring, zodat dit meegewogen kan worden in de regelgeving. In het panel wordt in ieder geval stilgestaan bij de werkbaarheid, uitvoerbaarheid en regeldrukkosten van het voorstel en wordt besproken of het voorstel aansluit op de bedrijfspraktijk en proportioneel is.

Voor de *stimuleringsmaatregel OS-rijke meststoffen* is geen agrarische praktijktoets uitgevoerd. De verwachting is dat een panelgesprek geen nieuwe informatie oplevert. De maatregel is namelijk al geconsulteerd tijdens het opstellen van het zevende actieprogramma. Vervolgens is het niet verplicht om gebruik te maken van de stimuleringsmaatregel en heeft gebruik van OS-rijke meststoffen geen regeldrukkosten als gevolg. Daar komt bij dat vanuit verschillende sectorpartijen expliciet is verzocht om deze maatregel zo snel mogelijk in werking te laten treden.

4. Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoetsen

De toetsing van dit besluit op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid, de zogenaamde uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets (UHT) is uitgevoerd door de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (hierna: RVO) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: NVWA).

⁶ Kamerstukken II, 2020/21, 21 501-32, Nr. 1355, 6 oktober 2021. (Uitvoering moties over praktijktoets)

Advies: PM.

5. Milieueffecten

Op het geheel van de maatregelen opgenomen in het zevende actieprogramma is een milieueffectrapportage beoordeling op planniveau uitgevoerd. Voor een beschrijving van de kwantitatieve aspecten wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van het zevende actieprogramma.

Uit de milieueffectrapportage bij het zevende actieprogramma blijkt dat het effect van de stimulering van OS-rijke meststoffen wisselend is en sterk wordt bepaald door specifieke omstandigheden. De organische stof in die meststoffen heeft vele belangrijke functies in de bodem en heeft een belangrijke invloed op de bodemvruchtbaarheid van minerale bodems. Het verbetert de structuur, bevordert de bewerkbaarheid en verhoogt het vochtvasthoudend vermogen van de grond. Maatregelen die de hoeveelheid organische stof in de bodem verhogen, zorgen daarmee ook voor een verhoging van de (stabiliteit van) landbouwkundige productie en verlagen de impact van droge weersomstandigheden. Daarbij draagt het ook bij aan de opslag van CO₂ in de bodem in de vorm van stabiele organische stof fracties en daarmee aan de klimaatopgave van de landbouwsector.

Het stimuleren van het gebruik van OS-rijke meststoffen heeft tot gevolg dat in bepaalde situaties in totaliteit meer kg fosfaat per hectare kan worden opgebracht. Dit kan een hoger risico betekenen op uitspoeling van nitraat en/of fosfaat. De mate van uitspoeling wordt bepaald door een wisselwerking tussen diverse aspecten, waaronder het type meststof, de nitraat- en fosfaatgehalten van verschillende meststoffen, de opname van fosfaat en nitraat door het gewas, grondsoort en weersomstandigheden.

Een hoger gehalte aan organische meststoffen in de bodem kan op de langere termijn leiden tot een grotere mineralisatie van organische stof, het vrijkomen van stikstof en daarmee het risico op nitraatuitspoeling verhogen. Dit risico is groter bij (groen)compost dan bij champost of strorrijke mest door de verhouding tussen de hoeveelheid niet-werkzame stikstof in de meststof en de stikstof en fosfaatgiften binnen de fosfaatgebruiksnorm. Dit wordt deels bepaald doordat (groen)compost in de laagste categorie (25%) valt en daardoor dus meer stikstof, met name in niet-werkzame vorm, en fosfaat kan worden opgebracht. Het risico is dus het grootst wanneer jaarlijks de maximale toegestane hoeveelheid OS-meststof wordt opgebracht. Bij de inrichting van de stimuleringsmaatregel is het risico op uitspoeling bij langjarig gebruik beperkt door variatie toe te passen in de mate waarin een OS-rijke meststof meetelt in de berekening of is voldaan aan de fosfaatgebruiksnorm, en door een maximum te bepalen in de absolute kg fosfaat per hectare waarin OS-rijke meststoffen kunnen worden ingezet. Daarnaast zal in de praktijk meestal niet de maximale toegestane hoeveelheid OS-rijke meststof worden opgebracht. Een gewas heeft altijd een meststof met snel beschikbare nutriënten (uit dierlijke mest of kunstmest) nodig om aan te slaan. Daarnaast speelt de beschikbaarheid van OS-rijke meststoffen dus een rol. Bij een grotere vraag naar deze meststoffen wordt het aanbod beperkend en verwacht wordt dat, gegeven de huidige mestmarkt op landelijk niveau, de maatregel tot geen of een heel geringe verschuiving in het meststoffengebruik zal leiden..

6. Consultatie

Deze paragraaf gaat alleen in op de op de ter consultatie voorgelegde maatregel over OS-rijke meststoffen in deze ontwerp wijzigingsregeling. Dit betekent dat reacties die buiten de reikwijdte van deze wijzigingsregeling vallen daarmee dus buiten beschouwing blijven. Het verslag van de internetconsultaties wordt gepubliceerd op www.internetconsultatie.nl bij de betreffende publicatie.

De *stimuleringsmaatregel organische stofrijke meststoffen* is van PM tot en met PM opengesteld voor internetconsultatie.

Inwerkingtreding en vaste verandermomenten

Deze regeling treedt een dag na publicatie in de Staatscourant in werking en werkt terug tot en met op 1 januari 2023. Dit wordt geregeld in artikel III, eerste lid. Voor een toelichting op terugwerkende kracht wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Er is afgeweken van de publicatietermijn van twee maanden van het kabinetsbeleid inzake vaste verandermomenten. Deze afwijkingen zijn gerechtvaardigd omdat het hier gaat om de implementatie van het zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn, en de uitvoering van het actieprogramma een verplichting is op grond van de Nitraatrichtlijn.